

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
we Wrocławiu
ul. Ofiar Oświęcimskich 5, 50-069 Wrocław
tel. 71 797 76 10, faks 71 797 76 40
REGON 930117015

WK.WR.40.3.2015.110

Wrocław, 20 maja 2015 roku

Pan
Patryk Straus
Wójt Gminy Kamienna Góra

Aleja Wojska Polskiego 10
58-400 Kamienna Góra

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2012 r. poz. 1113 ze zm.) przeprowadziła, w okresie od 13 stycznia do 31 marca 2015 r., kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Gminy Kamienna Góra. Zakres zagadnień będących przedmiotem kontroli, okres objęty kontrolą, a także ustalenia kontroli opisano szczegółowo w protokole kontroli, którego jeden egzemplarz przekazano Panu Wójtowi w dniu podpisania.

Ponadto, w okresie od 18 do 30 marca 2015 r., przeprowadzona została kontrola gospodarki finansowej Zespołu Obsługi Placówek Oświatowych w Kamiennej Górze. W oparciu o odrębny protokół dotyczący tej kontroli, do Dyrektora Zespołu wystosowano wystąpienie pokontrolne, przekazane Panu Wójtowi do wiadomości.

Kontrola przeprowadzona w Gminie poza potwierdzeniem prawidłowości wykonywanych zadań, wykazała też uchybienia i nieprawidłowości, spowodowane niewystarczającą starannością w przestrzeganiu obowiązujących przepisów prawa bądź uregulowań wewnętrznych. Część nieprawidłowości została usunięta w czasie prowadzenia czynności kontrolnych, co należy ocenić pozytywnie.

Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia dotyczyły niżej wskazanych zagadnień:

W zakresie księgowości i sprawozdawczości

W polityce rachunkowości z 22 marca 2011 r. przy opisie do konta 133 „Rachunek budżetu” określono, że zapisy na koncie dokonywane są na podstawie dokumentów bankowych oraz także na podstawie dowodów PK (polecenia księgowania), którymi księgowane są miesięcznie obroty związane z dochodami i wydatkami budżetowymi Urzędu (na koniec każdego miesiąca), co było niezgodne z zasadami funkcjonowania konta 133 opisanymi w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289). W świetle przywołanych przepisów rozporządzenia zapisy na koncie 133 są dokonywane wyłącznie na podstawie dokumentów bankowych, w związku z czym musi zachodzić zgodność

zapisów między jednostką a bankiem. Należy wskazać, że powyższa zasada nie znajdowała zastosowania, ponieważ przy prowadzeniu zapisów księgowych z zastosowaniem jednego rachunku bankowego dla budżetu gminy i Urzędu, wydatki i dochody budżetowe Urzędu są realizowane za pośrednictwem rachunku budżetu (a nie urzędu) i księgowane na koncie 133 „Rachunek budżetu”. Z ustaleń kontroli wynika, że część operacji dokonywanych za pośrednictwem rachunku bankowego budżetu na podstawie wyciągu bankowego z tego rachunku ujmowano bezpośrednio na koncie 130 „Rachunek bieżący” (urzędu), a następnie jednorazowo na ostatni dzień miesiąca przeksięgowywano je dowodem PK na konto 133. Zgodnie z opisem do konta 130 „Rachunek bieżący” (zał. 3 do rozporządzenia) konto 130 może służyć również do ewidencji dochodów i wydatków realizowanych bezpośrednio z rachunku bieżącego budżetu jednostki samorządu terytorialnego. W takim przypadku odzwierciedla zapisy dotyczące operacji pieniężnych realizowanych za pośrednictwem rachunku bankowego budżetu j.s.t.

Na nieprawidłowość w zakresie księgowania na koncie 133 „Rachunek budżetu” wskazano już podczas poprzedniej kontroli kompleksowej Regionalnej Izby Obrachunkowej, a ponowne jej wystąpienie świadczyło o niewykonaniu wniosku pokontrolnego w tym zakresie.

W polityce rachunkowości z 22 marca 2011 r. (Zarządzenie Wójta Gminy nr 15/2011 z 22 marca 2011 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości), w części dotyczącej ogólnych zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych (załącznik nr 1) ustalono, że budynki inwentaryzuje się poprzez porównanie danych księgowych z odpowiednimi dokumentami, co naruszało art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2013 r., poz. 330 ze zm.), który stanowi że jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację:(...), środków trwałych oraz nieruchomości zaliczonych do inwestycji, (...) - drogą spisu ich ilości z natury, wyceny tych ilości, porównania wartości z danymi ksiąg rachunkowych oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic (z uwzględnieniem postanowienia art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy).

Na koniec 2013 r. w ewidencji księgowej (syntetycznie) salda kont Urzędu Gminy: 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”, 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, 225 „Rozrachunki z budżetami” i 240 „Pozostałe rozrachunki” oraz kont budżetu: 224 „Rozrachunki budżetu” i 245 „Wpływy do wyjaśnienia” wykazane zostały jako „per salda” tych kont, zamiast odrębnie - salda należności (strona Wn) i salda zobowiązań (strona Ma), co było niezgodne z opisami ww. kont zawartymi w obowiązujących zasadach (polityce) rachunkowości oraz załączniku nr 2 i nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...), w myśl których, konta „Zespołu 2” są kontami aktywno-pasywnymi (dwusaldowymi) i powinny wykazywać odrębnie kwotę należności i odrębnie kwotę zobowiązań.

Nie wszystkie operacje gospodarcze ujmowano w ewidencji księgowej zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad

rachunkowości oraz planów kont (...). Wpłaty zaliczek na poczet przygotowania lokali mieszkalnych do sprzedaży, wadium do przetargów na sprzedaż nieruchomości oraz należności od nabywców nieruchomości księgowano po stronie Wn konta 130 oraz drugostronnie Ma konta 760 „Pozostałe przychody operacyjne” z pominięciem konta „Zespołu 2”. Zwroty kwot tytułem wadium przetargowych na sprzedaż nieruchomości oraz przeksięgowania zaliczek uiszczanych przez najemców lokali mieszkalnych na poczet ich zakupu księgowano poprzez zapisy ujemne po stronie Ma 760, zamiast po stronie Wn. Dokonany 27 stycznia 2015 r. zwrot niewykorzystanej części dotacji, którą przyznano na zorganizowanie i przeprowadzenie w 2014 r. wyborów do rady gminy, rady powiatu i sejmik województwa oraz wyborów wójta (kwota 1.725 zł) stanowiącej dochód budżetu, ujęto w ewidencji księgowej urzędu zapisem ujemnym na stronie Ma konta 130 oraz Wn konta 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich”. Rozrachunki z budżetem państwa z tytułu zwrotu otrzymanej dotacji, zgodnie z zał. nr 2 rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...), podlegają ewidencji na koncie 224 „Rozrachunki budżetu” (dla budżetu jst), zapis: Wn 901 „Dochody budżetu” i Ma 224 „Rozrachunki budżetu”. Ewidencja księgowa rozliczeń z radnymi z tytułu diet była prowadzona z wykorzystaniem konta 231 „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”, zamiast konta 240 „Pozostałe rozrachunki”, tj. z naruszeniem zasad określonych w zakładowym planie kont stanowiącym załącznik nr 3 do zarządzenia nr 15/2011 Wójta Gminy Kamienna Góra z 22.03.2011 r. oraz w rozporządzeniu Ministra Finansów z 5 lipca 2010 roku.

W sprawozdaniach: Rb-PDP „Roczne sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych” oraz Rb-27S „Roczne sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” za 2013 rok, skutki udzielonych ulg i zwolnień obliczone za okres sprawozdawczy (bez ulg i zwolnień ustawowych) zostały zawyżone ogółem o kwotę 63.055 zł (z tego: w podatku rolnym o 1.611 zł, w podatku od nieruchomości o 58.685 zł i w podatku od środków transportowych o 2.759 zł), a skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy o rozłożeniu na raty zostały zawyżone ogółem o 688 zł (z tego: w podatku rolnym o 14 zł i w podatku od nieruchomości o 674 zł). Naruszało to dyspozycję wskazaną w § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2010 r. nr 20, poz. 103) oraz zasady sporządzania sprawozdań określone w §3 ust. 1 pkt 10 i 11 lit. b) załącznika nr 39 do tego rozporządzenia.

Przypisy i odpisy należności z podatków i opłat były księgowane na kontach 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” i 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych” w okresach kwartalnych, zamiast miesięcznie, tj. w okresach sprawozdawczych, co naruszało dyspozycję 18 ust. 2 powoływanego rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...) oraz §9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2010 r. nr 208, poz. 1375).

Odpowiedzialnymi za wystąpienie powyższych nieprawidłowości byli: pracownik referatu finansowego pełniący obowiązki głównego księgowego Urzędu oraz Skarbnik Gminy.

W zakresie dochodów budżetowych

Karty kontowe, wszystkich objętych kontrolą podatników (konta szczegółowe w postaci wydruków komputerowych) nie zostały oznaczone nazwą jednostki, której dotyczą, wbrew wymogom określonym w art. 13 ust. 4 pkt 1 ustawy z 29 września 2009 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2013 r., poz. 330 ze zm.), w świetle których księgi rachunkowe, z uwzględnieniem techniki ich prowadzenia, powinny być trwale oznaczone nazwą (pełną lub skróconą) jednostki, której dotyczą (każda księga wiązana, każda luźna karta kontowa, także jeżeli mają one postać wydruku komputerowego lub zestawienia wyświetlanego na ekranie monitora komputera).

Przypisów oraz odpisów należności podatkowych na kontach podatników dokonywano pod datą wydania decyzji wymiarowej, przypisowej bądź odpisowej, zamiast pod datą skutecznie dostarczonej decyzji, co naruszało § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego oraz art. 21 § 1 pkt 2 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2012 r., poz. 749 ze zm.). Z treści przytoczonych przepisów wynika, że do udokumentowania przypisów i odpisów służą decyzje, a zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem doręczenia decyzji organu podatkowego ustalającej wysokość tego zobowiązania.

Prowadząc czynności egzekucyjne zaległości podatkowych w przypadku pięciu dłużników podatku od nieruchomości (trzy osoby prawne i dwie osoby fizyczne) oraz dwóch podatku rolnego (osoby prawne) nie zachowano terminów wynikających z obowiązujących przepisów prawa w prowadzonym postępowaniu egzekucyjnym bądź nie przestrzegano ich, ponieważ nie podjęto w pełnym zakresie wymaganych tymi przepisami czynności egzekucyjnych. Dwóm podatnikom podatku od nieruchomości będących osobami prawnymi nie wystawiono tytułów wykonawczych na ich zaległości z 2014 r. (kwoty: 30.005 zł i 363.716 zł), a jednemu na zaległości z lat 2010 – 2011 (kwota 6.963 zł). Podatnikowi podatku od nieruchomości (osoba fizyczna) nie wystawiono tytułu wykonawczego na zaległości z 2014 r. (kwota 13.043 zł), a drugiemu nie wystawiono upomnień i tytułów na zaległości z 2014 r. (kwota 1.373 zł). Jednemu podatnikowi podatku rolnego (osoba prawna) nie wystawiono upomnień i tytułów na zaległości z 2013 i 2014 r. (kwota 224,70 zł), a drugiemu nie wystawiono tytułu na zaległości 2013-2014 r. (kwota 3.503,70 zł). Naruszono w tym zakresie przepisy określone w §18 Instrukcji w sprawie ewidencji i poboru podatków i opłat z 14 marca 2011 r. oraz określone w §2, §3 ust. 1 i §5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. nr 137, poz. 1541 ze zm.), obecnie obowiązujące §5 i §6 rozporządzenia Ministra Finansów z 20 maja 2014 r. w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności

